

Redaktionelt forord

I internationale undersøgelser bliver dansk bistandspolitik ofte kåret som den absolut bedste, der findes. Danmark er verdensmester i bistand. Det handler ikke kun om, at Danmark hører til de lande i verden, der investerer mest i udviklingsbistand i forhold til dets størrelse. For at vinde verdensmesterskabet kræves endvidere, at bistandspolitikken er sammentænkt med andre politikker såsom handel, migration, miljø, sikkerhed og teknologisk udvikling (www.cgdev.org).

Sammenlignet med andre lande gør vi det godt, men vi har også haft mange år til at lære det i. Der er begået mange og kostbare fejl, men det udviklingspolitiske system har været indrettet på en måde, så der har fundet læring sted. Lige fra starten har en række private aktører været involveret i den offentlige udviklingspolitik. Det gælder selvfølgelig civilsamfundsaktørerne, der ofte hjælper til med at udføre den konkrete udviklingspolitik i felten. Men det gælder så sandelig også erhvervslivet, der har kunnet se en pointe i, at danske virksomheder via en omfattende offentlig udviklingspolitik fik adgang til og ikke mindst kendskab til en række vanskelige og potentielt meget interessante markeder.

I de senere år er der imidlertid sket en række udviklingstendenser, der gør, at man kan tale om, at udviklingspolitikken i Danmark transformeres. For det første er udviklingspolitikken mere end nogensinde knyttet op på danske kommercielle interesser og det øko-

nomiske diplomati. Ved hjælp af handel skal der udvikles og bekæmpes fattigdom. Både donorerne og bistandsmodtagerne skal kunne se en fordel i relationen. Det store spørgsmål er selvfølgelig, hvorvidt danske erhvervs-virksomheder såvel som udviklingslandene kan se muligheder i denne aid for trade-tankegang.

For det andet er der kommet nye udviklingsaktører på banen. Kina er et godt eksempel. Her stilles ikke krav om demokrati, god regeringsførelse eller respekt for menneskerettigheder. Det er betingelsesfri udvikling, hvilket faktisk tiltaler flere af de afrikanske lande, Danmark traditionelt har samarbejdet med. For det tredje er flere af de lande, vi arbejder med, blevet mellemindkomstlande. Det betyder, at vi skal udvikle nye instrumenter i udviklingspolitikken, og det kan ydermere betyde at udviklingspolitikken skal rettes andre steder hen.

For det fjerde bliver der i forvaltningen af udviklingspolitikken nu anvendt nogle evaluerings- og målemetoder, der kan synes at være både meget firkantede og meget omfattende i lyset af, hvordan udviklingspolitik fungerer i praksis. Meget udviklingspolitik består af langsigtede indsatser. Disse meget langsomme og sårbare udviklingsforløb lader sig ofte kun vanskeligt måle og evaluere på en instrumentel måde.

For det femte er udviklingspolitikken i sti-

gende grad blevet politiseret. Det er nu blevet almindeligt godtaget i den offentlige debat, at politikere faktisk kan og bør stille krav og have ønsker til, hvor meget udviklingsbistand Danmark skal give, og hvad de ca. 16 milliarder kr. om året skal anvendes på. Den udviklingspolitiske konsensus er brudt.

Endelig, for det sjette, er det tydeligt, at danskernes viden om og støtte til den udviklingspolitiske linje er dalende. Det kan ikke længere tages for givet, at danskerne uden at kny synes, at det er en god idé, at der hvert år allokeres betydelige offentlige midler ud af landet, samtidig med at der er flere og flere civilsamfundsaktører, der konkurrerer med hinanden om at få indsamlet flest mulige midler direkte fra danskerne. Udviklingsfeltet opfattes i stigende grad som en selvoprettholdende og fjern udviklingsindustri, der er svært gennemskuelig.

Det er disse udviklingstendenser, der er udgangspunktet for dette temanummer af Økonomi & Politik. Som temareda­ktør har *Stig Jensen* samlet en række bidragydere, der har blik for, hvilke tendenser der tegner dansk udviklingspolitik i går, i dag og i morgen. Bidragyderne repræsenterer tilsammen en meget stor mængde forskningsmæssig såvel som praktisk erfaring med dansk udviklingspolitik. De er bestemt ikke enige om, hvordan dansk udviklingspolitik kommer videre, men de er alle af den opfattelse, at noget vigtigt er ved at ske. Som noget nyt bringer Økonomi & Politik også en såkaldt »personlig beretning« fra én af de udviklingsaktører, der har været med helt fra begyndelsen.

Martin Marcussen

Ansvarshavende redaktør